

EL DOL EN ETAPES DE CREIXEMENT: DIFERÈNCIES SEGONS LES EDATS

3-5A

- No poden comprendre la **permanència de la mort**.
- Els **rituals** ajuden a què la mort sigui quelcom real.
- Parlen del progenitor difunt.
- **Cerquen un pare/una mare de substitució**.
- Problemes amb **malsons, queixes somàtiques**.
- **Manca de sincronicitat** entre els patrons d'aflicció de pares i nens.
- Els agrada que **se'ls recordi** la persona difunta.
- **Necessiten explicacions** sobre l'intens malestar patern/matern.

6-8A

- **Diuen i actuen** tal com senten.
- Són francs, **fan preguntes directes**.
- **Diuen voler morir/reunir-se** amb la persona en el cel.
- **Angoixa per separació**.
- **Plors i queixes somàtiques**.
- **Preocupació per seguretat** d'ells mateixos i dels altres.
- **Pèrdua d'autoestima**.
- **Parlen** amb el progenitor **difunt**.
- **Pèrdua del protector**, del cuidador.
- Les **possessions són importants**.
- **Gaudeixen** molt amb el **record**.

9-11A

- Les **reaccions** sovint són **intenses**.
- És important que **participin en els rituals**.
- **Por a altres pèrdues**, supersticions.
- Necessitat de ser **valent/a**.
- L'**escola** és molt **important**.
- **Preocupacions per ells mateixos i pels altres**.
- **Identificació** amb el pare/mare **difunts**.
- La resposta d'aflicció és menor. **Enuig i agressivitat**.
- És important **posar límits**.

12-14A

- Necessitat de participar en els **rituals**.
- **Molts no parlen** del que pensen i dels seus sentiments.
- Moments d'**aflicció intensa i privada**.
- Molt **influenciats** pel seu grup d'**iguals** i la **cultura**.
- **Nova relació** amb el **progenitor supervivent**.
- Necessiten **ajuda en posar límits**.

15-17A

- El **temps** d'aflicció és similar als **adults**.
- **Aflicció intensa**.
- **Posen a prova els límits**, desplaçament de la **ràbia**.
- **Inseguretats** en les pròpies habilitats.
- Procés de **renegociació** amb el progenitor supervivent.
- **Internalitzen** el progenitor difunt i volen fer les coses bé per ells.
- **Preocupació** per estar a l'alçada de les expectatives: **llegat**.